

### Aanleiding

De Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) is bezig met de voorbereiding van het Meerjarenbeleidsplan (MJP). Als tussenproduct, van een gemeenschappelijk proces van de gemeenten en de DG&J, ligt er een bouwstenennotitie. Deze notitie is bedoeld als middel voor gemeenten om met u als gemeenteraad het gesprek te voeren over twee vragen:

1. Op welke regionale ambities/prioriteiten wilt u inzetten in 2024-2027?<sup>1</sup>
2. Wat moet regionaal worden ontwikkeld om lokaal te worden benut voor meer impact op gezondheidsverschillen en ontwikkelingskansen van inwoners?

Naast de bouwstenennotitie ontvangt u ook de bijlagen:

- Taken, trends en ontwikkelingen DG&J;
- Epidemiologische verkenning over demografie, trends en complexiteit. Publieke gezondheid in ZHZ;
- Beleidstheorie over impactvolle sturing op publieke gezondheid (input voor lokale nota's publieke gezondheid).

### Reflectie op de Bouwstenennotitie:

We willen u de volgende reflectie meegeven op de bouwstenennotitie:

- Het voorstel is om meer vanuit collectieve verantwoordelijkheid en collectieve factoren te werken aan publieke gezondheid. Daarmee wordt dus een pleidooi gehouden om gezondheid niet alleen als individuele verantwoordelijkheid te zien, maar om de overheid ook nadrukkelijk een rol te geven om randvoorwaarden te creëren, zodat inwoners gezonde keuzes kunnen maken.
- Het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal zorgakkoord worden genoemd als ontwikkelingen. Het is belangrijk om stil te staan bij wat we al doen: veel doelen uit het GALA zijn niet nieuw voor de gemeente Dordrecht.
- In de regio zijn: mentale gezondheid, leefstijlproblematiek en (dubbele) vergrijzing grote uitdagingen die in het regiobeeld naar voren komen. Dit zijn uitdagingen waarnaar u voor regionale ontwikkeling kunt verwijzen.
- Om selectief te interveniëren (keuzes te maken op bijvoorbeeld wijkniveau) is het van belang dat een dienst die regionaal werkt, op lokaal niveau in staat is om te adviseren aan de hand van lokale accenten.
- Het is goed om in het MJP stil te staan bij het meetbaar maken van de resultaten. Hoe wordt de monitoring straks vormgegeven?
- Als het wetsvoorstel *van school naar werk* wordt aangenomen, wordt de doelgroep van LVS uitgebreid van 23 naar 27 jaar. Dit heeft gevolgen voor de capaciteit van de dienst.

### Wat is het MJP?

In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is opgenomen dat de Dienst Gezondheid & Jeugd samen met gemeenten elke vier jaar een Meerjarenbeleidsplan maakt. Dit meerjarenbeleidsplan bepaalt de koers voor de jaren 2024-2027. Het is een sturingsdocument op hoofdlijnen, zodat gemeenten en de DG&J samen kunnen leren, bijstellen en flexibel kunnen inspelen op (maatschappelijke) veranderingen waaraan gemeenten en DG&J samen aan de lat staan.

De DG&J voert regionale taken uit die de deelnemende gemeenten aan de GR hebben opgedragen. Het MJP gaat over de uitvoering van taken op de vier organisatieonderdelen van de DG&J: GGD, LVS, SOJ en Veilig Thuis. Met deze vier organisatieonderdelen draagt de DG&J bij aan de gezamenlijke ambitie:

*'We streven ernaar dat iedere inwoner van ZHZ, van jong tot oud, ongeacht achtergrond en waar zijn wieg staat, de kans heeft om een gezond en veilig leven te leiden en zich te ontwikkelen om naar vermogen mee te doen in de samenleving.'*

<sup>1</sup> Hier kunt u teruglezen welke prioriteiten u heeft gesteld voor de periode 2020-2023: [https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/assets/uploads/DGJ/Documenten-bestuur/DG\\_Meerjarenbeleidsplan\\_in\\_1\\_oogopslag\\_1.pdf](https://www.dienstgezondheidjeugd.nl/assets/uploads/DGJ/Documenten-bestuur/DG_Meerjarenbeleidsplan_in_1_oogopslag_1.pdf)

## Rol van de raad in het ontwikkelproces

1. Tijdens de consultatiesessie nemen wij u aan de voorkant mee in het ontwikkelproces van het MJP. U krijgt de kans om de dienst richting mee te geven op de volgende twee punten:
  - Op welke regionale ambities/prioriteiten wilt u inzetten in 2024-2027?
  - Wat moet er regionaal ontwikkeld worden om lokaal te worden benut?
2. In het MJP gaat het om "samen sturen" vanuit alle gemeenteraden. Op basis van de inbreng uit alle tien de gemeenteraden selecteert de DG&J de (regionale) prioriteiten en stellen ze een concept-MJP op. De DG&J presenteert dit concept in een regionale sessie (volgens planning januari 2024).
3. Alle tien de gemeenteraden krijgen de mogelijkheid hun zienswijze op het concept-MJP uit te brengen.
4. Na deze sessie en het (al dan niet) verwerken van de zienswijzen zal het Algemeen Bestuur van de GR DG&J het MJP vaststellen.

*In aanvulling op het voorgaande proces, geldt het volgende:*

Gemeenteraden hebben een kaderstellende rol ten aanzien van het vaststellen van de begroting en de jaarrekening van de gemeente. De bijdragen die gemeenten verstrekken aan de GR maken hier onderdeel van uit. Aan de raad worden daarom zienswijzen gevaagd op: (wijzingen) op de begroting, de jaarrekening en de resultaatbestemming. Het Algemeen Bestuur stelt uiteindelijk deze zaken vast.

## Wat is de samenhang met andere beleidsontwikkelingen?

Naast de regionale ontwikkeling van het MJP heeft u diverse lokale sturingsmomenten. In de lokale Integrale Visie Sociaal Domein gaat u de visie vaststellen van waaruit diverse beleidsdocumenten worden opgesteld. Het is dus belangrijk dat het MJP die visie niet doorkruist. Bij beleidskeuzes en de inzet van de middelen in het MJP gelden vanuit Dordrecht de uitgangspunten van de Integrale visie sociaal domein:

- Bestaanszekerheid als basis;
- Normaliseren;
- Meer inzet op preventie en sociale cohesie;
- Passende, betaalbare hulp met een integrale blik;

In de *lokale nota publieke gezondheid* wordt die integrale visie vertaald op het gebied van publieke gezondheid. De lokale nota is een aanvulling op wat er regionaal gebeurt. U zult in oktober een startnotitie ontvangen voor de lokale nota. De planning is om de lokale nota in Q2 2024 door u vast te laten stellen. De inbreng die u ons in deze sessie meegeeft, is ook daarvoor relevant.

De *startnotitie Visie VO* wordt oordeelsvormend besproken in de commissie Lerend en Ondernemend Dordrecht op 29 augustus. Het onderwijs en het samenwerkingsverband Passend Onderwijs zijn als eerste verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs en het organiseren van een dekkend onderwijsaanbod. Het centrale uitgangspunt in de lokale onderwijsvisie voor voortgezet onderwijs wordt dat elke jongere zich veilig, gezond, kansrijk en met veel plezier moet kunnen ontwikkelen in Dordrecht.

## Welke taken heeft de Dienst Gezondheid en Jeugd?

De DG&J geeft uitvoering aan diverse wettelijke taken, in opdracht van de gemeenten. Dit maakt het takenpakket van de dienst vrij stabiel.

### GGD

*De Wet Publieke Gezondheid, zet uiteen wat de wettelijke taken zijn van het college van burgemeester en wethouders. De GGD voert veel van deze taken uit, waaronder: medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting.*

Nadere toelichting:

- Epidemiologisch inzicht in gezondheidssituatie bevolking
- Bewaken van gezondheidsaspecten in (bestuurlijke) beslissingen
- Preventieprogramma's (inclusief gezondheidsbevordering)

- o Voeding en bewegen, mentale gezondheid, vitaal ouder worden, verslavingspreventie (roken, alcohol, drugs), gezonde leefomgeving, gezonde school, kansrijke start, seksuele gezondheid en de link met armoede.
- o Jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en schoolarts, uitvoering door Jong JGZ)
- Infectieziekten: infectieziektebestrijding, centrum seksuele gezondheid, tuberculose bestrijding, reizigers & beroepsvaccinaties en infectiepreventie.
- Medisch milieukundige zorg, zoals: goede lucht- en waterkwaliteit, hittebestrijding
- Technische hygiënezorg bij de kinderopvang, schepen, seks & relax, tattoos.
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ), waaronder het Meldpunt Zorg en Overlast.
- Crisisorganisatie bij infectieziekten, bij gevaarlijke stoffen en psychosociale hulp bij rampen.

### **Leerplicht**

*LVS voert de Leerplichtwet en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten uit.*

Volgens de Leerplichtwet houdt LVS een leerplichtadministratie bij met basisgegevens over alle leer- en kwalificatieplichtigen die wonen in de 10 gemeenten. Scholen geven hiervoor op grond van de Leerplichtwet in- en uitschrijvingen en aan- en afwezigheid van leerlingen door aan het basisregister onderwijs (BRON) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Deze gegevens verstrekt DUO vervolgens aan LVS. Op deze manier hebben we in beeld of kinderen en jongeren zijn ingeschreven bij een school, of ze verzuimen en of ze een startkwalificatie hebben behaald.

Verder heeft LVS de taak om jongeren tot 23 jaar te volgen op hun weg naar een startkwalificatie. Wanneer uitval dreigt, begeleiden leerplichtconsulenten (of matchmakers) in samenwerking met andere partners de jongere naar werk, een combinatie van leren en werken of hulpverlening.

Lokale ontwikkeling:

- LVS werkt met de gemeente Dordrecht samen aan een gebiedsgerichte aanpak in Dordt West. Door de leerplichtfunctie te intensiveren wordt proactief en outreachend gewerkt aan alle aspecten van de ondersteuning van onderwijsdeelname door alle kinderen en jongeren in het gebied. De raad wordt apart geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen dit programma.

### **Veilig Thuis**

*Uitvoeren van de Jeugdwet en Wmo: triage van meldingen, advies en ondersteuning, (overdracht na een) veiligheidsbeoordeling, voorwaarden en vervolg, onderzoek en monitoren.*

Nadere toelichting:

- Regionaal expertisecentrum en crisisdienst
- Coördineren Wet Tijdelijk Huisverbod.
- Hoortak wet verplichte GGZ
- Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

### **SOJ**

*Uitvoeren van de Jeugdwet: inkoop en contractmanagement jeugdhulp, bekostiging jeugdhulp, cliëntadministratie jeugdhulp en databeheer jeugdhulpgebruik.*

Nadere toelichting:

- het inkopen en contracteren van de regionale zorgmarkt
- contractmanagement
- informatievoorziening en accountmanagement

### **Financiële ontwikkelingen**

Het [financieel meerjarenperspectief](#) van de gemeente Dordrecht staat onder druk. In uw zienswijze aan de Dienst Gezondheid en Jeugd heeft u hierover het volgende meegegeven: *'Daarnaast willen we graag het gesprek met u aangaan om het ambitieniveau bij te stellen en eventueel ombuigingsmaatregelen naar de toekomst toe te inventariseren.'*

- De financiën voor jeugdhulp staan landelijk onder druk. In 2022 heeft de regio een normenkader ingevoerd, om de kosten van de jeugdhulp te beheersen. Er zijn diverse ombuigingsmaatregelen genomen om hierop in te zetten, zoals:
  - (meer) inzet op jeugdhulp naar voren
  - gezamenlijk contractmanagement SOJ en gemeenten
  - herzien inkoopkader

- inzet Expertteam Passende Hulp
- De *Brede Specifieke Uitkering sport en bewegen, gezondheid, sociale basis en cultuur* om uitvoering te geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord<sup>2</sup> is een financiële ontwikkeling. Dit zijn veelal geormerkte middelen om aan het inlopen van gezondheidsachterstanden te werken. Tot slot komen er vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) middelen om de regionale samenwerking met zorgpartners en zorgverzekeraar te versterken. Een (relatief) klein deel van die middelen is bestemd voor de gemeenten, een groot deel voor de zorg. U wordt over deze twee ontwikkelingen geïnformeerd met een raadsinformatiebrief na het zomerreces.
- Dordrecht krijgt voor het programma Dordt-West een bijdrage van het Rijk voor het programma Preventie met Gezag. Intensivering van de leerplichtfunctie is een onderdeel van dit programma.
- LVS heeft in 2023 een eenmalige impuls ontvangen vanwege de hoge caseloads van de leerplichtconsulenten. Deze zijn bedoeld om achterstanden weg te werken. Voor 2024 wordt een verlenging van deze middelen gevraagd en tegelijkertijd extra middelen voor een regionale projectleider die de ketensamenwerking moet doorlichten.

## Conclusie

Op 29 augustus 2023 gaan we graag met u in gesprek aan de hand van een aantal stellingen.

### Stellingen consultatie gemeenteraad MJP 29 augustus 2023

Er liggen veel taken bij de Dienst Gezondheid en Jeugd. Om bij u te toetsen waar de prioriteit moet liggen zijn een aantal stellingen voorbereid:

#### GGD

- Je bent als individu zelf verantwoordelijk voor jouw eigen gezondheid. Het is namelijk een keuze om ongezond te leven (zoals: obesitas, roken, drugs) en niet genoeg te bewegen. Als de overheid zich hiermee bemoeit, is dat pure betutteling.

#### LVS

- De gemeente moet investeren in meer leerplichtambtenaren, zodat LVS beter in staat is om thuiszitters te voorkomen/terug te dringen door samen met het lokale netwerk te zoeken naar maatwerkoplossingen.

#### VT

- De gemeente moet meer investeren in sociale wijkteams, zodat zij in staat zijn om hun rol goed te vervullen. Zo kan er bij Veilig Thuis capaciteit worden afgebouwd.

#### Werkwijze:

- Om kansengelijkheid te vergroten, moet de (regionaal georganiseerde) dienst ook wijkgericht werken.

#### SOJ

- Als de gemeente (via de SOJ) de meest kwetsbare kinderen goed wil ondersteunen, moet de gemeente de duur en intensiteit van de jeugdhulp beter begrenzen via het normenkader.

<sup>2</sup> <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/01/31/gala-gezond-en-actief-leven-akkoord>